

**Академија струковних студија Шумадија
Јединица ван седишта АССШ у Горњем Милановцу**

Академија струковних
студија Шумадија

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ

ГРАФИЧКО ИНЖЕЊЕРСТВО И ДИЗАЈН

дуални модел

Крагујевац, март 2024 .

УВОДНА ТАБЕЛА

Назив студијског програма:	Графичко инжењерство и дизајн
Високошколска установа у којој се изводи студијски програм:	Академија струковних студија Шумадија, јединица ван седишта АССШ у Горњем Милановцу
Образовно – научно/образовно – уметничко поље:	Интердисциплинарно поље
Научна, стручна или уметничка област:	Машинско инжењерство и Примењена уметност и дизајн
Врста студија:	Основне струковне студије - дуални модел
Обим студија изражен ЕСПБ бодовима:	180 ЕСПБ бодова
Назив дипломе:	Струковни инжењер графичког инжењерства и дизајна
Дужина студија:	3 године, 6 семестара
Година у којој је започела реализација студијског програма:	/
Година када ће започети реализација студијског програма (ако је програм нов):	2024/25. година
Број студената који студира по овом студијском програму:	/
Планирани број студената који ће се уписати на овај студијски програм:	13 студената по години студија (39 студената на три године студија)
Датум када је програм прихваћен од стране одговарајућег тела (навести ког):	22.02.2024. Наставно-стручно веће Академије струковних студија Шумадија
Језик на коме се изводи студијски програм:	Српски језик
Година када је програм акредитован:	/

Web адреса на којој се налазе подаци о студијском програму:

<https://asss.edu.rs/%d0%b0%d0%ba%d1%80%d0%b5%d0%b4%d0%b8%d1%82%d0%b0%d1%86%d0%b8%d1%98%d0%b0-%d1%83-%d1%82%d0%be%d0%ba%d1%83/>

Стандард 1. Структура студијског програма

Студијски програм Графичко инжењерство и дизајн траје три године са обимом 180 ЕСПБ бодова у оквиру основних струковних студија по дуалном моделу. По завршетку студија студенти стичу диплому са називом Струковни инжењер графичког инжењерства и дизајна, у чијем Додатку је списак свих положених предмета.

Циљ програма је широко мултидисциплинарно образовање, оспособљавање и едуковање кадра у области графичког инжењерства као и графичког дизајна и подизање нивоа практичног и теоријског знања пре свега из области инжењерства и уметности.

Исходи учења огледају се у способности примене у пракси развијених и усвојених општих и предметно-специфичних компетенција (стечених знања, вештина, ставова, способности). На овом интердисциплинарном студијском програму као две главне научне, уметничке односно стручне области заступљене су области машинско инжењерство и примењена уметност и дизајн. Поред њих заступљени су предмети из области рачунарских, математичких, економских, филолошких, организационих наука и заштите животне средине.

Дипломирани студенти:

- (1) добијају теоријска и практична знања из различитих области која умеју да повежу, развијају критичко мишљење неопходно за даље унапређивање сопственог рада,
- (2) стичу вештине за самостални и тимски мултидисциплинарни рад кроз решавање сложених задатака и коришћење савремене опреме и алата,
- (3) су способни да самостално и одговорно воде пројекте у складу са професионалном етиком, преносе стечена знања и вештине, и анализирају и вреднују теоријске и практичне концепте, моделе и принципе у области графичког инжењерства и дизајна.

Успешан завршетак студија отворио би полазницима могућност укључивања у инжењерске производне и дизајнерске креативне процесе и запошљавање у графичкој индустрији, индустрији амбалажних материјала, информационој индустрији, издавачким и маркетиншким агенцијама, дизајн студијама и широј привреди.

Услови за упис на студије су дефинисани Законом о високом образовању и [Статутом АССП](#) ,део Упис на студије, члан 157, као и [Правилником о условима и поступку за упис студената](#) и [Правилником о дуалном моделу студија](#) .

На студијски програм могу се уписати кандидати који имају претходно стечено средње образовање и положен пријемни испит. На пријемном испиту полаже се тест општег знања.

На основним струковним студијама по дуалном моделу овог студијског програма студенти стичу знања кроз активну наставу на високошколској установи и практичну обуку и рад код послодавца (учење кроз рад). Обим часова активне наставе која се изводи у школи као и учења кроз рад код послодавца у просеку по години студија износе 450 сати. Број ЕСПБ бодова активне наставе просечно по години износи 45, док просек по години ЕСПБ бодова учења кроз рад износи 15. Вредност 1 ЕСПБ бода учења кроз рад представља оптерећење студента од 30 сати.

Студент слуша и полаже 30 предмета (5 предмета као учење кроз рад, а 25 предмета као активну наставу, стручно истраживачки рад и завршни рад). Пошто се овај студијски програм изводи по дуалном моделу нема изборних предмета. Садржаји свих предмета налазе се у оквиру стандарда 5 у спецификацији предмета. Сваки предмет носи одређени број ЕСПБ бодова, а Академија струковних студија Шумадија је усвојила [Правилник о начину одређивања ЕСПБ бодова](#) за сваки наставни предмет студијских програма које акредитује.

Организација наставног процеса заснива се на примени савремених метода извођења наставе и менторског рада: семинарски проактивни модел рада, самосталност у припреми и извођењу рада, редовна провера знања у току студија, активно учешће студената на предавањима и вежбама. Учење кроз рад обавља се код послодавца где се стичу неопходна стручна знања, а истовремено у рад са студентима су укључени и академски ментори. Блиска сарадња са графичким предузећима и струковним удружењима помаже у сагледавању реалних потреба и захтева окружења, а у циљу осавремењавања садржаја и метода наставног процеса.

У Књизи предмета - Прилог 5.2 дате су бодовне вредност сваког предмета, као и завршног рада на основним струковним студијама, које су исказане у ЕСПБ, и дати су предуслови за упис појединих предмета или групе предмета. Предуслови за упис појединих предмета дефинисани су [Правилником о студијама АССШ](#).

Услови за прелазак са других студијских програма у оквиру истих или сродних области студија дефинисани су одредбама Закона и [Статутом Академије](#) (део Упис на студије, члан 157.).

Прилози за стандард 1:

[Прилог 1.1.](#) Публикација установе (у штампаном или електронском облику, сајт институције).

Стандард 2. Сврха студијског програма

Сврха студијског програма Графичко инжењерство и дизајн је образовање студената за препознатљиву, јасно дефинисану и у савременим условима рада тражену професију инжењера графичког инжењерства и дизајна.

Када се знања из области графичког дизајна и уметности комбинују са инжењерским знањима из области информатике (коришћење специфичних софтверских апликација), графичке технике и технологије (графичка репродукција, припрема за штампу, дорада штампе, штампање, завршна обрада), машинског инжењерства (употреба машина, материјала, упознавање производних процеса и система), организације (контрола квалитета и организација рада, планирање трошкова и испитивање тржишта), заштите животне средине (одрживи развој) добија се квалитетан, комплетно и свеобухватно образован кадар спреман да одговори и инжењерским и дизајнерским захтевима у изради графичких производа у различитим медијима и гранама индустрије.

Сврха је усклађена са основним задацима и циљевима Академије као и са постављеним стандардима квалитета образовног система у земљи и захтевима за интеграцију у европски образовни систем. Реализацијом студијског програма школују се струковни инжењери који поседују квалитетна практична знања у европским и светским оквирима, што се гарантује курикулумима који су усаглашени са референтним високошколским установама у Европи.

Иновативно занимање инжењера графичког инжењерства и дизајна веома је тражено у оквиру креативне индустрије, која је данас једна од најперспективнијих грана индустрије у свету, а последњих година у нашој земљи добија све већи значај. Сектор креативна индустрија, познат и под називима креативна економија или културна индустрија, дефинисан је као скуп економских активности усмерених на генерисање и експлоатацију знања и информација. Он представља комбиновање елемената креативности, инжењерских знања и бизниса, па је професија у којој се преплићу оваква знања препозната као могућност за остварњење потпуног економског и радног потенцијала. Креативна индустрија између осталих делатности обухвата графичку индустрију, издавачку делатност, штампане медије, ИТ сектор и развој софтвера, маркетинг и дизајн – области које се преплићу у оквиру предвиђеног студијског програма.

Узевши све горе наведено у обзир, на локалном, као и на европском тржишту рада, очекиван је пораст радних места у овој области, а самим тим и потреба за образовањем стручних кадрова. Стога, види се јасна сврха и потреба за увођењем студијског програма Графичког инжењерства и дизајна, који би, квалитетно образованим кадровима подстакао економски раст кроз самостални и рад у оквиру колектива.

Прилози за стандард 2:

[Прилог 1.1.](#) Публикација установе (у штампаном или електронском облику, сајт институције).

Стандард 3. Циљеви студијског програма

Завршетак студијског програма омогућава студентима стицање компетенција за успешно бављење професијом струковног инжењера графичког инжењерства и дизајна.

Студијски програм пружа:

- образовање студената за професионални рад на пословима графичког инжењерства и дизајна
- подстицање студената на стваралачко размишљање и креативност, самосталност у процесу примене стечених знања и вештина из области дизајна и инжењерства,
- разумевање уметничког процеса са оспособљавањем за инжењерску финализацију рада
- образовање стручног кадра у складу са националним приоритетима и потребама привредног сектора, а који се лако могу интегрисати и у међународне токове,
- образовање студената из области инжењерства, примењене уметности, нових технологија, маркетинга и осталих комплементарних дисциплина,
- оспособљавање студената за осамостаљивање у предузетничком раду,
- оспособљавање студената за тимски мултидисциплинарни рад и флексибилно и плодно учествовање у процесу рада.

Циљеви студијског програма Графичког инжењерства и дизајна су у складу са основним циљевима и задацима Академије струковних студија Шумадија који се односе на сервисирање студената, унапређивање студијског програма, унапређивање околине за учење, професионалног развоја запослених, служења заједници.

Циљеви студијског програма Графичко инжењерство и дизајн у образовном систему састоји се у:

- образовању студената за стицање знања из области инжењерства и дизајна, који су друштвено оправдани и корисни и за које постоје потребе на тржишту,
- обезбеђивању квалитетног кадра, који ће коришћењем савремених рачунарских програма, своје цртачке и креативне вештине применити у графичким решењима и који ће моћи да управљају процесом графичке производње, а у складу са савременим светским трендовима и захтевима привреде,
- обезбеђивању стицања општег и стручног образовања, базираног на савременим достигнућима дизајна, науке, струке, технологије и праксе,
- успостављању јаче везе између образовног процеса и привреде, а у циљу добијања стручног кадра из области графичког дизајна и технологије,
- успостављању сарадње са привредом и другим организацијама кроз обављање учења кроз рад,
- омогућавању студентима да након завршетка студија поседују есенцијална и применљива теоријска знања и практичне вештине потребне за обављање професије и даљег стручног усавршавања,
- омогућавању лакшег запошљавања у области инжењерства и дизајна, након завршетка студија,
- образовању кадра прилагођеног потребама тржишта и трендовима у графичкој производњи уз сталну тежњу ка иновацијама,
- развијању свести о важности здравља и безбедности на раду,
- промовисању друштвено одговорне улоге послодавца у друштву,
- јачању конкурентности привреде Републике Србије.

Ови циљеви ће се у оквиру предавања и вежби остваривати кроз примењивање метода: предавања, дискусија, консултација, израде семинарских радова, стручну праксу, спровођење интерактивних вежби, показних вежби, рачунарских вежби, извођење практичних задатака кроз самосталан и тимски рад, а на адекватној опреми у оквиру школе. У оквиру учења кроз рад а под надзором академског ментора и ментора код послодавца стицаће се стручна практична

знања и вештине кроз конкретне задатке и решавање проблема у реалним радним условима. У оквиру свих предвиђених облика наставе студенти ће стећи низ знања: од израде скице, студије, графичких решења, одабира материјала, припреме за штампу за различите технологије штампе, графичке дораде, техничко – технолошке припреме, планирања, организовања, руковођења, контролисања квалитета и свих активности у процесу производње.

Циљеви студијског програма усклађени су са захтевима тржишта рада у оквирима графичке индустрије, индустрије амбалажног материјала, информационе индустрије, графичког дизајна и у широј провреди. Циљеви су усклађени са привредним развојем наше земље, као и квалификацијским оквирима.

Прилози за стандард 3:

Прилог 1.1. Публикација установе (у штампаном или електронском облику, сајт институције).

Стандард 4. Компетенције дипломираних студената

Савладавањем студијског програма Графичког инжењерства и дизајна студент стиче следеће опште способности:

- стицање интегрисаног скупа знања, вештина, способности и ставова који студенту омогућавају будуће ефикасно деловање у оквирима струке
- анализе, синтезе, употребе стечених теоретских и практичних знања у оквирима професије за коју се образују, могућност предвиђања проблема, решења и последица у току сопственог рада
- овладавања савременим методама, поступцима и процесима учења, вешто коришћење савремене опреме и алата, претраживање и употреба адекватне стручне литературе на матерњем и енглеском језику
- оспособљеност за самосталан и тимски рад
- способност вербалне и графичке презентације сопствених пројеката и идеја
- развоја комуникационих способности и спретности, флексибилности и отворености за сарадњу са стручњацима и организацијама како из окружења, тако и међународним, а у циљу остварења што боље професионалне сарадње и резултата рада
- поштовање професионалне етике
- праћење потреба друштва и тржишта у оквиру струке и уклапање у актуелне токове
- достизања критичког мишљења о сопственом раду

Савладавањем студијског програма Графичког инжењерства и дизајна студент стиче следеће предметно-специфичне способности:

- темељно познавање и разумевање струке графичког инжењерства и дизајна, омогућено повезивањем и применом мултидисциплинарних знања савладаних у оквиру студијског програма, као и праћењем актуелних токова у пракси
- оспособљеност за креирање оригиналних и смислених визуелних решења коришћењем речи, симбола и слика на стратешке и софистициране начине, а у циљу преношења идеја и информација кроз различите медије
- повезивање знања и вештина из ликовних и дигиталних уметности (цртање, сликање, калиграфија са дигиталном штампом, рачунарским софтверима), као и са теоретским садржајима из уметности, графичког дизајна, графичког инжењерства, машинског инжењерства, информационих технологија, маркетинга и одрживог развоја у циљу стицања неопходне ширине образовања и примене истог у струци
- стручна оспособљеност за наставак школовања у оквирима струке или у сродним областима
- познавање актуелних софтверских пакета из области графичког дизајна и спремност за стално праћење и примењивање новина у струци
- способност прилагођавања различитим медијима у којима се примењују графичка решења
- способност праћења целокуоног производног процеса графичког производа (планирање, организација, руковођење, контролисање целокупног процеса)
- употреба савремених инжењерских алата у процесима развоја производа
- примењивање стандарда у области квалитета графичке производње и репродукције
- способност повезивања рачунара и штампарских машина у мрежу у оквирима графичке производње
- праћење и примена новина у струци и развоја инжењерских иновација
- употреба знања и вештина за коришћење природних ресурса у складу са принципима одрживог развоја и очувања животне средине

Исходи учења после похађања основних струковних студија Графичког инжењерства и дизајна огледају се у способности примене у пракси развијених и усвојених општих и предметно-

специфичних компетенција (стечених знања, вештина, ставова, способности) и то:

- студент поседује напредна стручна знања (теорија, принципи, процеси из области како графичког инжењерства, тако и дизајна), способан је да вреднује и критички анализира, као и да примени научено у пракси
- поседује вештину решавања сложених проблема у струци, као и способност сналажења у нестандартним условима рада
- оспособљен је за примењивање вештине успешне комуникације у интеракцији и сарадњи са различитим друштвеним групама
- поседује вештине за коришћење опреме, машина, уређаја, софтверских програма неопходних за успешно обављање посла
- способан је да реши проблем чак и у нестандартним условима
- способан је да одговорно и самостално води сложене пројекте
- примењује етичке стандарде своје професије
- способан је да организује рад, да подучава и контролише рад других у оквирима струке
- способан је да разуме, анализира и вреднује различите концепте, теорије и практична решења у оквирима своје професије
- испољава позитиван однос према учењу и сталном личном и професионалном усавршавању

Прилози за стандард 4:

Прилог 4.1. [Додатак дипломи.](#)

Стандард 5. Курикулум

Студијски програм Графичко инжењерство и дизајн траје три године и има обим од 180 ЕСПБ бодова у оквиру основних струковних студија по дуалном моделу. Обим часова активне наставе која се изводи у школи као и учења кроз рад код послодавца одговарају препорученом просеку по години студија, као и препорученом просеку броја ЕСПБ бодова. Тако на 1410 часова активне наставе на три године студија студенти имају 900 часова предавања (на свакој години студија по 300) и 450 часова вежби (просечно по години студија 150 часова) и укупно 60 часова других облика активне наставе. Док на учењу кроз рад на 1350 часова на три године студија просечно на години имају 450 часова, а остварују просечно 30 ЕСПБ бодова.

Сви предмети су једносеместрални. По предвиђеном распореду студенти похађају 25 предмета у оквиру активне наставе, 5 предмета као учење кроз рад, студијско истраживачки рад и завршни рад.

Ради равномерности оптерећења студената број ЕСПБ бодова по семестрима на првој години је по 30 ЕСПБ бодова, на другој години је 33 и 27 ЕСПБ бодова, а на трећој години је 29 и 31 ЕСПБ бод, уз поштовање дозвољене толеранције до 20%.

Описи предмета заступљених на студијском програму налазе се у оквиру Спецификације предмета. У оквиру ових курикулума је опис предмета који садржи: назив, тип предмета, годину и семестар студија, број ЕСПБ бодова, име наставника, циљ са очекиваним исходима, знањима и компетенцијама, предуслове за похађање предмета, садржај предмета, препоручену литературу, методе извођења наставе, начин провере знања и оцењивања.

У структури овог интердисциплинарног студијског програма који обједињује машинско инжењерство и примењену уметност и дизајн, а изводи се по дуалном моделу заступљене су следеће групе предмета:

- академско-општеобразовни – 8,89%
- стручни – 23,89%
- стручно-апликативни – 20%
- уметнички – 6,67%
- теоријско-уметнички – 15,56%
- учење кроз рад – 25%

У структури студијског програма Графичко инжењерство и дизајн по дуалном моделу обухваћени су предмети који се изводе као активна настава у високошколској установи (25 предмета), предмети који се изводе као учење кроз рад код послодавца (5 предмета), стручно истраживачки рад и завршни рад.

У оквиру дуалног модела студирања нема изборне наставе.

Завршни рад се реализује у складу са правилима регулисаним [Статутом Академије](#) и [Правилником о пријави, изradi и одбрани завршног рада](#).

Табеле и Прилози за стандард 4:

[Табела 5.1.](#) Распоред предмета по семестрима и годинама студија.

[Табела 5.1 а.](#) Распоред предмета по семестрима и годинама студија за основне струковне студије (ОСС), специјалистичке струковне студије (ССС) и основне академске студије (ОАС).

[Табела 5.2.](#) Спецификација предмета.

[Табела 5.2.а.](#) Књига предмета - студијски програм (назив програма)

[Табела 5.4.](#) Листа предмета на студијском програму првог нивоа, по типу предмета: (Академско-општеобразовни предмети, Теоријско-методолошки предмети, Научно, односно уметничко стручни, Стручно апликативни и Стручни, односно уметничко-стручни предмети)

Извештај 1. Извештај о структури студијског програма (овај извештај следи из електронског формулара и формира се након уноса и обрачуна свих података у електронском формулару)

[Прилог 5.1.](#) Књига предмета (у документацији и на сајту институције).

Прилог 5.2. Одлука о прихватању студијског програма од стране стручних органа високошколске установе.

Стандард 6. Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма

Интердисциплинарни студијски програм Графичко инжењерство и дизајн студентима нуди актуелна стручна сазнања у којима се сажимају и преплићу знања из више области, што га чини свеобухватним, савременим и упоредивим са одговарајућим високошколским уставовама са европског образовног простора.

Студијски програм Графичко инжењерство и дизајн усклађен је и са студијским програмима других високошколских установа, такође је формално и структурно усклађен са утврђеним предметно специфичним стандардима за акредитацију.

У циљу повезивања са глобалним токовима у области графичког инжењерства и дизајна и савременим захтевима и потребама индустрије и тржишта рада студијски програм Графичко инжењерство и дизајн усклађен је са сродним програмима релевантних иностраних високошколских установа.

Овај студијски програм упоредив је са сличним програмима иностраних високошколских установа, а упоређивање се може вршити у погледу уписа, трајања студија, организације студија по семестрима и годинама, подударности заступљених образовно научних и образовно уметничког поља, стицања знања и садржаја наставних програма који се изучавају.

Студијски програм Графичко инжењерство и дизајн усаглашен је са следећим акредитованим програмима европских високошколских установа:

1. Univerza v Ljubljani, Naravoslovnotehniška fakulteta, Slovenija www.ntf.uni-lj.si
Назив студијског програма: Grafična in medijska tehnika (Graphic and media technology; Графичка и медијска технологија)
2. Свеучилиште у Загребу, Графички факултет, Хрватска www.grf.unizg.hr
Назив студијског програма : Графичка технологија (смерови Дизајн графичких производа и Техничко - технолошки смер)
3. Instituto Politecnico de Tomar, Portugal www.ipt.pt
Назив студијског програма: Design e Tecnologia das Artes Gráficas (Графички дизајн и технологија)

Прилози за стандард 6:

[Прилог 6.1, 6.2, 6.3.](#) Документација о најмање три акредитована инострана програма, са којим је програм усклађен.

[Прилог 6.4.](#) Pdf документ курикулума акредитованих иностраних студијских програма са којима је студијски програм усклађен (листа предмета).

Стандард 7. Упис студената

У складу са друштвеним потребама и у складу са својим материјалним, кадровским и просторним могућностима Академија струковних студија Шумадија у јединици ван седишта у Горњем Милановцу на основне струковне студије по дуалном моделу студијског програма Графичко инжењерство и дизајн уписиваће укупно 39 студената и то 13 по години студија.

Правила уписа на студије на Академији струковних студија Шумадија утврђени су условима и на начин утврђен Законом о високом образовању, [Статутом АССШ](#) (чланови од 156. до 164.), [Правилником о условима и поступку за упис студената](#) и [Правилником о дуалном моделу студија](#).

Упис на студијски програм Графичко инжењерство и дизајн обављаће се на основу објављеног конкурса Академије струковних студија Шумадија, који се објављује најкасније четири месеци пре почетка школске године. Објављени конкурс за пријем нових студената садржи следеће информације: број студената који се уписује, услове за упис, мерила за утврђивање редоследа кандидата, поступак спровођења конкурса, висину школарине за самофинансирајуће студенте, датуме пријаве и полагања пријемног испита, објављивање резултата, начин и рокове за подношење жалбе на утврђени редослед, као и висину школарине коју плаћају студенти чије се студирање не финансира из буџета. Начин за спровођење пријемног испита и упис дати су у [Правилником о условима и поступку за упис студената](#) и [Правилником о дуалном моделу студија](#). У правилнику о дуалном моделу студија дато је да студенти који се уписују по овом моделу поред пријемног испита обављају и интервију код потенцијалног послодавца.

На пријемном испиту проверавају се знања, склоности и способности која одговарају природи студијског програма. Начин провере знања одговара карактеру студијског програма и објављује се у конкурс. На студијском програму Графичко инжењерство и дизајн полаже се тест из општег знања и информисаности. Кандидат може донети највише 40 поена из општег успеха постигнутог у средњој школи и освојити највише 60 поена на пријемном испиту. Редослед кандидата за упис на основне студије утврђује се на основу јединствене, коначне ранг листе на којој се број поена кандидата рачуна као збир поена остварених на основу општег успеха постигнутог у средњој школи, поена освојених на пријемном испиту и позитивног мишљења послодавца након интервијуисања кандидата.

Кандидат може бити уписан на дуални модел студија ако је: положио пријемни испит, добио позитивно мишљење послодавца након интервијуа и ако је на коначној ранг листи рангиран у оквиру броја кандидата који се уписују на дати студијски програм.

Табеле и Прилози за стандард 7:

[Табела 7.1.](#) Преглед броја студената који су уписани на студијски програм у текућој и претходне две године.

[Табела 7.2.](#) Преглед броја студената који су уписани на студијски програм по годинама студија у текућој школској години.

[Прилог 7.1.](#) Конкурс за упис студената;

[Прилог 7.2.](#) Решење о именовању комисије за пријем студената.

[Прилог 7.3.](#) Услови уписа студената (извод из Статута институције, или други документ) - (прилози су исти као прилози који се дају у документацији за акредитацију установе, уз програм се прилажу само у електронској верзији). Институција је дужна да при упису на мастер студије води рачуна о претходно стеченим компетенцијама кандидата.

Стандард 8. Оцењивање и напредовање студената

У оквиру Академије струковних студија Шумадија на свим студијским програмима заступљена је пракса континуираног праћења успеха студената у савладавању наставног програма и предузимања мере за унапређење ефикасности. Оцењивање студената исказује се помоћу оствареног броја поена на настави и испиту. Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може остварити највише 100 поена, од чега најмање 30, а највише 70 поена стиче на предиспитним активностима у току наставе. Оцењивање студената регулисано је [Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту](#) и [Правилником о дуалном моделу студирања на АССП](#).

Сваки појединачни предмет на студијском програму Графичко инжењерство и дизајн носи тачно одређени број ЕСПБ бодова који су приказани у Спецификацијама предмета. ЕСПБ бодове које носи сваки појединачни предмет студент остварује успешним полагањем испита, а услов за полагање испита стиче успешним реализовањем предиспитних обавеза.

Савладавање програма Графичког инжењерства и дизајна студент остварује похађањем наставе, испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита. Сваки предмет на студијском програму исказан је у складу са европским системом преноса бодова (ЕСПБ), а обим студија изражен је збиром ЕСПБ бодова. Сваки појединачни предмет добија одговарајући број ЕСПБ бодова у складу са радним оптерећењем студента које носи. Збир од 60 ЕСПБ бодова одговара просечном укупном ангажовању студента током једне школске године. Укупно ангажовање студената састоји се од активне наставе: предавања, вежби, колоквијума, семинарских радова, практичне наставе, израде завршног рада, ваннаставних активности, самосталног рада и других видова ангажовања на настави у високошколској установи и учењем кроз рад код послодавца.

Учење кроз рад представља организован процес током кога студенти под надзором ментора код послодавца радећи код послодавца примењују теоријска знања у реалном радном окружењу, имају непосредан додир са пословним процедурама и технологијама које се користе у пословном свету и на тај начин се најпотпуније припремају за будуће занимање.

Ментор код послодавца одговоран је за стицање компетенција студената прописаних студијским програмом и стандардом квалификација. Академски ментор у сарадњи са ментором код послодавца прати, реализује и вреднује остваривање учења кроз рад.

Успешност студената у савлађивању сваког појединачног предмета континуирано се прати током наставе и изражава бодовима, а максимални број бодова које студент може да оствари у оквиру једног предмета је 100.

Укупан број поена представља поене које студент може остварити испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита. У оквиру предиспитних обавеза могуће је остварити од 30 до 70 поена, а у оквиру спецификација сваког појединачног предмета дефинисано је које појединачне врсте активности ће бити бодоване током наставе и колико бодова могу донети студенту.

Коначна оцена студента на предмету заснива се на укупном броју поена које је стекао испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита и изражава квалитет стечених знања и вештина. Оцене се изражавају бројчано, оценом 5 (није положио) до 10 (одличан-изузетан).

Табеле и Прилози за стандард 8:

[Табела 8.1.](#) Збирна листа поена по предметима које студент стиче кроз рад у настави и полагањем предиспитних обавеза као и на испиту.

[Табела 8.2.](#) Статистички подаци о напредовању студената на студијском програму.

[Прилог 8.2.](#) Књига предмета - (у документацији и на сајту институције).

Стандард 9. Наставно особље

За реализацију студијског програма обезбеђено је наставно особље са потребним уметничким, научним и стручним квалификацијама.

Број ангажованих наставника одговара потребама и усклађен је са бројем заступљених предмета и бројем часова на датим предметима.

Оптерећеност часовима наставника и сарадника је у складу са препорученим максималним оптерећењем за наставнике (180 часова активне наставе за наставнике, а 300 за сараднике). Од укупног броја потребних наставника свих 16 ангажованих на студијском програму су у сталном радном односу са 100% радног времена. Сви наставници имају звања у одговарајућим категоријама за извођење наставе на ступовним студијама.

На студијском програму ангажована су три сарадника и сви су запослени на АССШ са пуним радним временом.

Научне, уметничке и стручне квалификације наставног особља одговарају образовно-научној, уметничкој области и нивоу задужења наставника. Сваки наставник има одговарајуће референце из уметничке, научне односно стручне области из које изводи наставу. Биографије, избори у звања и репрезентативне референце наставника су доступне јавности, налазе се у књизи наставника, као и у табелама стандарда 9.

Настава се изводи као: индивидуална, групна и колективна у зависности од врсте и природе предмета, као и области којој предмет припада. Групна настава на предметима из поља уметности изводи се у групама чија величина одговара прописима акредитационих стандарда (до 20 студената).

Табеле и Прилози за стандард 9:

Табела 9.0. Укупни подаци о наставном особљу у установи (листа се формира приликом уноса података у електронски формулар, установа је обавезна да у ову табелу унесе све податке који се траже).

Табела 9.1. Научне, уметничке и стручне квалификације наставника и задужења у настави

Табела 9.1.а. Књига наставника - студијски програм.....(назив програма)

Табела 9.2. Листа ангажованих наставника са пуним радним временом на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Табела 9.5. Листа сарадника ангажованих са пуним радним временом на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Табела 9.8. Збирни преглед броја свих наставника по областима, и ужим научним или уметничким областима ангажованих на студијском програму/ свим програмима/друга ВУ.

Прилог 9.1. Изводи из електронске базе података (ЕБП) пореске управе републике Србије (ПУРС) са потписом и печатом и то у електронској и папирној форми уз Захтев.

Прилог 9.2. Уговори о раду, избори у звања, дипломе, сагласности, изјаве, МА и М1/М2, наставника са пуним радним временом на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Прилог 9.5. Уговори о раду, избори у звања, дипломе, сагласности, изјаве, МА и М1/М2, сарадника са пуним радним временом на студијском програму/свим програмима/друга ВУ.

Прилог 9.8. Одлука Сената и Савета о избору гостујућег професора.

Стандард 10. Организациона и материјална средства

За извођење студијског програма обезбеђени су одговарајући људски, просторни, техничко-технолошки, библиотечки и други материјални ресурси који су у складу са карактером студијског програма и предвиђеним бројем студената.

Настава се изводи у просторијама Техничке школе „Јован Жујовић“ са седиштем у Горњем Милановцу са којом је склопљен Уговор о коришћењу пословних просторија. Школа је површине 380 m². Поседује 3 учионице, 1 канцелару, библиотеку, помоћне просторије и 2 санитарна чвора. Квадратура простора усклађена је са бројем студената (на три године студија укупно 39), потребама студијског програма, условима потребним за групе предмета из различитих области.

Студентима су на располагању:

- 3 учионице (46 m², 46 m², 47 m²) укупне квадратуре 139 m² са купно 60 места. Од датих учионица једна ће се користити као атеље који ће задовољити потребе рада за 13 студената. У једној учионици налази се 15 рачунара са интернет везом.
- библиотека са читаоницом (101 m²)

Обезбеђена је сва потребна техничка опрема за савремено извођење наставе на студијском програму Графичком инжењерству и дизајну, као и одговарајућа литература. Библиотека располаже потребним бројем релевантних библиотечких јединица за извођење наставе, а кроз сарадњу са библиотекама сва три Одсека АССШ студентима је омогућено коришћење целокупних књижних фондова Академије.

У читаоници има 20 места, опремљена је савременим рачунарима (15) са приступом интернету. Студентима је на располагању и сва потребна опрема из области информационах технологија.

Табеле и Прилози за стандард 10:

[Табела 10.1.](#) Листа просторија са површином у високошколској установи у којој се изводи настава на студијском програму:

[Табела 10.2.](#) Листа опреме за извођење студијског програма.

[Табела 10.3.](#) Листа библиотечких јединица релевантних за студијски програм.

[Табела 10.4.](#) Листа уџбеника доступна студентима на студијском програму.

[Табела 10.5.](#) Покривеност обавезних предмета литературом (књигама, збиркама, практикумима..., које се налазе у библиотеци или их има у продаји.

[Прилог 10.1.](#) Доказ о власништву, уговори о коришћењу или уговори о закупу.

[Прилог 10.2.](#) Извод из књиге инвентара.

[Прилог 10.3.](#) Доказ о поседовању информационе технологије, броја интернет прикључака и сл. (ови прилози су исти као прилози који се дају у документацији за акредитацију установе, уз програм се прилажу само у електронској верзији).

Напомена:

Треба доставити у посебном фолдеру Табеле и Прилоге за Високошколску установу и то:

[Стандард 9.](#) Простор и опрема (Табела 9.1 – 9.3 и Прилог 9.1 – 9.2).

Стандард 11. Контрола квалитета

Контрола квалитета студијских програма на Академији струковних студија Шумадија спроводи се редовно и систематично и то: контрола квалитета реализације студијских програма, наставног процеса, стручног, уметничког и научног рада наставника и сарадника, квалитета рада студената, квалитета уџбеника, доступне литературе, библиотечких и информационих ресурса, техничких, материјалних и просторних ресурса неопходних за квалитетно обављање наставног процеса на студијским програмима.

АССШ обезбеђује континуирано и систематско спровођење поступака за оцењивање квалитета по утврђеним стандардима (За студијске програме у периоду од највише три године за самовредновање и највише пет за спољашњу проверу квалитета). Систем обезбеђења квалитета на Академији утврђен је [Политиком обезбеђења квалитета](#) , [Стратегијом обезбеђења квалитета](#), [Стратегијом обезбеђења квалитета за период 2023 -2026](#) , [Акционим планом за спровођење стратегије обезбеђења квалитета](#) , [Акционим планом за спровођење Стратегије обезбеђења квалитета за период 2023 – 2026](#) , поглављем [Статута](#) "XI Систем квалитета и политика квалитета" , [Правилником о стандардима, обезбеђењу квалитета и поступцима самовредновања](#), [Правилником о раду комисије и поткомисија за обезбеђење квалитета](#) .

У раду комисије и подкомисија активно учешће узимају студенти, који учествују и у оцени квалитета студијских програма.

Табеле и Прилози за стандард 11:

[Табела 11.1](#) Листа чланова комисије организационих јединица задужених за квалитет (Комисије за квалитет,...) на Установи.

[Прилог 11.1](#). Извештај о резултатима самовредновања Установе; Извештај о самовредновању студијског програма..

[Прилог 11.2](#). Јавно публикован документ – Политика обезбеђења квалитета- Установе.

[Прилог 11.3](#). Правилник о уџбеницима на Установи.

[Прилог 11.4](#). Извод из Статута Установе којим се регулише оснивање и делокруг рада организационих јединица задужених за квалитет (комисије за квалитет...).

Стандард 14. ИМТ (интердисциплинарни, мултидисциплинарни и трансдисциплинарни) студијски програм

ИМТ студијски програм Графичко инжењерство и дизајн изводиће се у оквиру АССШ у јединици ван седишта без својства правног лица у Горњем Милановцу. Уписиваће 13 студената по години студија.

Школа обезбеђује 100 % компетентног наставног кадра у радном односу са пуним радним временом за реализацију студијског програма, што се доказује прилозима у оквиру стандарда 9.

На овом студијском програму у оквиру интердисциплинарног образовног поља обједињена су знања из две главне образовно – научне / образовно - уметничке области и то: машинског инжењерства и примењене уметности и дизајна. Поред тога, на датом студијском програму заступљени су предмети из области рачунарских, математичких, економских, филолошких, организационих наука и заштите животне средине.

Пошто се дати студијски програм изводи по дуалном моделу он садржи додатне елементе прописане Стандардом 17, где се у случају неслагања Стандарда од 1 до 14 и 16 са Стандардом 17 примењују одредбе Стандарда 17. Тако однос укупног броја ЕСПБ бодова две главне области није у потпуности у складу са препорукама Стандарда 14, јер обухвата две главне области, остале области и учење кроз рад.

У односу на укупан број ЕСПБ бодова две главне области заједно са групом предмета учења кроз рад су заступљене са 71,64 %. Од тога предмети из техничко – технолошког поља су из прве главне области машинског инжењерства 24,44%, као и предмети који се уче у оквиру учења кроз рад 25%. Предмети из поља уметности из друге главне области: примењене уметности и дизајна заступљени су са 22,22 %. Спискови предмета из две главне области налази се у прилозима Табела 14.1 и Табела 14.2.

За извођење овог студијског програма обезбеђени су сви потребни кадровски, материјални и просторни ресурси. Број студената у групама на настави пажљиво је планиран у складу са минималним препорученим бројем студената у оквиру две главне заступљене области.

По завршетку основних струковних студија на студијском програму Графичког инжењерства и дизајна студенти стичу диплому са називом Струковни инжењер графичког инжењерства и дизајна, који постоји на важећој листи звања Националног савета за високо образовање.

Табеле и Прилози за стандард 14:

Табела 14.1. Списак предмета из прве главне области.

Табела 14.2. Списак предмета из друге главне области.

Прилог 14.1. Статут Универзитета у коме је дефинисана реализација ИМТ СП у оквиру ВЈ.

Прилог 14. 2. Споразум са високошколским институцијама у оквиру универзитета чији се ресурси користе за реализацију студијског програма, у коме су дефинисана међусобна права и обавезе ВЈ и ових институција.

Прилог 14.3.. Конкурс за упис студената.

Прилог 14.4. Додатак дипломи.

Стандард 16. Студије у високошколској јединици без својства правног лица ван седишта установе

Академија СС Шумадија је поступак оснивања високошколске јединице без својства правног лица, ван седишта установе у Горњем Милановцу као и упис студената и реализацију студијског програма Графичко инжењерство и дизајн регулисала [Статутом](#) установе као оснивача. Академија Шумадија у оквиру које ће се изводити студијски програм ван седишта је акредитована од стране Комисије за акредитацију и проверу квалитета ([Уверење о акредитацији](#)). Дати студијски програм изводиће се по дуалном моделу и само у јединици ван седишта установе у Горњем Милановцу.

Наставно особље које ће изводити наставу на овом студијском програму је у радном односу у Академији струковних студија Шумадија, а број наставника и сарадника је у складу са важећим стандардима, као и обрачунавање њиховог оптерећења. Оптерећење наставника и сарадника може се видети у електронском обрасцу урађеном за програм ван седишта, а који је укључен у уједињени електронски образац установе.

Поред наставног у јединици ван седишта Академије ангажовано је и ненаставно особље које својим стручним и професионалним радом обезбеђује успешну реализацију студијског програма и остварење циљева високошколске установе.

Ненаставно особље ангажовано у високошколској јединици у Горњем Милановцу је у радном односу у установи која изводи студијски програм.

Како се у овој високошколској јединици ван седишта Академије струковних студија Шумадија сада по први пут организују студије и уписују студенти за сада у студентском парламенту, комисији за квалитет и другим студентским телима као и у органима управљања установе нема студената из ове високошколске јединице. Али када буду уписани то ће се спровести у складу са законом и статутом установе и документима за Обезбеђе квалитета.

Високошколска установа обезбеђује простор и опрему неопходне за квалитетно извођење свих облика наставе у јединици ван седишта, сходно стандардима простора и опреме одређеним за образовно-научно поље, као и образовно-уметничко поље на овим интердисциплинарним студијама.

Академија струковних студија Шумадија обезбеђује у јединици ван седишта одговарајућу библиотеку снабдевену потребним уџбеницима за извођење наставе и информатичке ресурсе.

Табеле и Прилози за стандард 16:

[Табеле за Стандард 16.3– 16.7](#) (Подаци о наставном особљу) налазе се у табелама Стандарда 9 - Табеле 9.1-9.8.

[Прилог 16.0.](#) Публикација високошколске јединице.

[Прилог 16.1.](#) Одлука о оснивању високошколске јединице без својства правног лица ван седишта установе и Статут високошколске установе (оснивача).

[Прилог 16.2.](#) Копија уверења акредитације високошколске установе (оснивача) и акредитованог студијског програма који се изводи у седишту установе.

- Дозвола за рад студијског програма

[Прилози Стандарда 16.3-16.7.](#) (Уговори о раду и сагласности) налазе се у Прилозима Стандарда 9 – Прилози 9.1-9.7.

[Прилог Стандарда 16.9.](#) (Простор и опрема), налази се у Стандарду 10.

Стандард 17: Студије по дуалном моделу

Упутства за примену стандарда 17:

Студијски програм Графичко инжењерство и дизајн основних струковних студија по дуалном моделу, а у оквиру интердисциплинарног поља садржи две главне области машинско инжењерство и примењену уметности и дизајн. Материја из наставног програма обе области квалитетно и ефикасно може се изводити у оквиру дуалног модела студирања. Кроз активну наставу у школи и практичну обуку код послодавца (учење кроз рад) обезбеђено је остварење задатих исхода учења и нивои квалификација.

Студијски програм Графичко инжењерство и дизајн по дуалном моделу поред елемената прописаних законом које уређује високо образовање стандардима за акредитацију, садржи опис и обим учења кроз рад исказан у сатима и ЕСПБ бодовима, што је проверљиво у табели 5.1. приложеној у оквиру елабората.

На основним струковним студијама по дуалном моделу студијског програма Графичко инжењерство и дизајн студенти стичу знања кроз активну наставу на високошколској установи и практичну обуку и рад код послодавца (учење кроз рад).

Активну наставу на студијама по дуалном моделу изводе наставници и сарадници запослени у установи, а у извођењу учења кроз рад учествују ментори код послодавца и академски ментори. Студенти под надзором ментора код послодавца радећи код послодавца примењују теоријска знања у реалном радном окружењу, имају непосредан додир са пословним процедурама и технологијама које се користе у пословном свету, повезују се са запосленим професионалцима и припремају се за свет рада.

За реализацију студијског програма ангажовано је 8 ментора код послодавца. Они су одговорни за обезбеђивање услова да се током учења кроз рад реализују садржаји утврђени студијским програмом. Такође, одговорни су за стварање услова за стицање компетенција прописаних студијским програмом и стандардом квалификација. Док су академски ментори, којих на овом студијском програму има 8, наставници који су запослени на Академији Шумадија. Они у сарадњи са ментором код послодавца планирају, прате, реализују и вреднују остваривање учења кроз рад.

Обим часова активне наставе која се изводи у школи као и учења кроз рад код послодавца одговарају препорученом просеку по години студија од најмање 450 сати. Препоручени број ЕСПБ бодова активне наставе просечно по години износи најмање 45, док просек по години ЕСПБ бодова учења кроз рад износи најмање 15, где је вредност 1 ЕСПБ бода учења кроз рад представља оптерећење студента од 30 сати.

На студијском програму Графичко инжењерство и дизајн на 1410 часова активне наставе на три године студија студенти имају 900 часова предавања (на свакој години студија по 300) и 450 часова вежби (просечно по години студија 150 часова) и 60 часова других облика активне наставе. Док на учењу кроз рад на 1350 часова на три године студија просечно на години имају 450 часова, а остварују просечно 30 ЕСПБ бодова.

Учење кроз рад реализује се код 4 послодавца, са којима Академија струковних студија Шумадија има потписане уговоре о дуалном моделу у форми прописаној Законом о дуалном моделу студија у високом образовању. Такође, међусобни однос послодавца и студента уређује се уговором о учењу кроз рад у форми прописаној Законом о дуалном моделу студија у високом образовању.

Академија струковних студија Шумадија закључила је уговоре са 4 послодавца (са одложеним дејством), односно трећим лицем у коме су наведени сви битни елементи везани за дуално образовање у складу са Законом о дуалном моделу студија у високом образовању. Уговор је

закључен на период који није краћи од броја школских година потребних за реализацију студијског програма.

Реализација учења кроз рад (место и време реализације) пажљиво је усклађена са распоредом часова на студијском програму.

Број послодаваца са којима је закључен уговор усклађен је са бројем студената који се уписује на студијски програм, тако да свим студентима буде обезбеђено учење кроз рад.

На студијски програм Графичко инжењерство и дизајн по дуалном моделу студенти се уписују на основу конкурса који расписује високошколска установа. Правила уписа на студије на Академији струковних студија Шумадија утврђени су условима и на начин утврђен Законом о високом образовању, [Статутом АССШ](#) (чланови од 156. до 164.), [Правилником о условима и поступку за упис студената](#) и [Правилником о дуалном моделу студија](#). Правилником о дуалном моделу студија су утврђени специфични услови за упис, као и услови за прелазак на дуални са класичног модела студирања. Кандидати који се уписују на студије по дуалном моделу полажу пријемни испит и обављају интервију код потенцијалног послодавца.

У реализацији студијског програма Графичко инжењерство и дизајн по дуалном моделу студија учествује више послодаваца, а студенти се могу пријавити за учење кроз рад код одређеног послодавца из мреже послодаваца високошколске установе код којег се реализује учење кроз рад. Распоређивање се врши путем интервијуисања студената од стране послодаваца, при чему се усаглашавају жеље студената са избором послодаваца. Студијским програмом, односно планом реализације учења кроз рад утврђују се ближи услови за распоређивање студената код послодаваца.

Академија струковних студија Шумадија путем Комисије за каријерно вођење и саветовање пружа подршку, подстиче и прати каријерни развој студената, а у складу са општим актима Академије и стандардима каријерног вођења и саветовања донетим на основу закона којим се уређује национални оквир квалификација. Комисију за каријерно вођење и саветовање према [Правилнику о дуалном образовању](#) именује Веће Академије. Основни задаци ове комисије односе се на информисање студената, саветодавни рад и обучавање за вешто управљање каријером.

Послодавци код којих се изводи учење кроз рад студената Академије струковних студија Шумадија су правна лица или предузетници, који испуњавају услове утврђене Законом о дуалном моделу студија у високом образовању и чија делатност омогућава остваривање одговарајућих садржаја и учења кроз рад утврђене студијским програмом.

Прилози за стандард 17:

[Табела 17.1](#) Табела са основним елементима везаним за дуално образовање

[Табела 17.2](#) Табела са списком послодаваца код којих високошколска установа упућује студенте на учење кроз рад.

[Прилог 17.3](#) Копије уговора о дуалном образовању које је ВУ закључила са послодавцима

[Прилог 17.4](#) Докази да послодавац, ВШУ или треће лице испуњава материјалне, техничке и кадровске услове за извођење учења кроз рад, у складу са чланом 11. Законом о дуалном моделу студија у високом образовању.

[Прилог 17.5](#) Распоред часова активне наставе и учења кроз рад по недељама, за целу школску годину и за сваку годину студија појединачно

[Прилог 17.6](#) Општи акт којим је утврђен начин провере компетенција ментора код послодавца

[Прилог 17.7](#) Општи акт којим су утврђени специфични услови за упис студената на студијске програме по дуалном моделу, као и услови преласка студената са дуалног на класичан модел студија, односно преласка на дуални модел са класичног модела студија

[Прилог 17.8](#) Општи акт у којем је уређено оцењивање студента по дуалном моделу